

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/24-03/35
URBROJ: 613-01-06-2-24-9
Zagreb, 15. studenoga 2024.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Odlučnost i
pravednost
za 2023.**

S A D R Ź A J

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	5
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	5
	Sustav unutarnjih kontrola	8
	Planiranje	9
	Financijski izvještaji	9
III.	REVIZIJA ZA 2023.	14
	Ciljevi i područja revizije	14
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	14
	Metode i postupci revizije	15
	Nalaz za 2023.	16

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Odlučnost i pravednost (dalje u tekstu: Stranka) za 2023.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su uvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2023. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Pojedini prihodi i rashodi nisu evidentirani u poslovnim knjigama ni u financijskim izvještajima iskazani na računima propisanim računskim planom za neprofitne organizacije. Tako su prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 169,05 eura evidentirani i iskazani u okviru prihoda od članarina i članskog doprinosa umjesto na računu prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija), a dio primljenih dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 916,00 eura je u jednakom iznosu evidentiran i iskazan i u okviru prihoda od članarina i u okviru prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija).

Zbog navedenog načina evidentiranja i iskazivanja, u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima, prihodi od članarina su više evidentirani i iskazani za 1.085,05 eura, dok su prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) evidentirani i iskazani manje za 169,05 eura. Također, u poslovnim knjigama su u okviru prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija) evidentirane i uplate od četiri fizičke osobe u ukupnom iznosu od 209,00 eura za koje se uvidom u izvode poslovne banke ne može potvrditi odnose li se te uplate na dobrovoljne priloge (donacije) ili članarinu. Navedeni iznosi nisu iskazani u Izvješću o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2023., a evidencije o primitku članarina te dobrovoljnih priloga (donacija) do vremena obavljanja revizije (rujan 2024.) Državnom uredu za reviziju nisu dostavljene.

Nadalje, trošak službenog puta u iznosu od 939,77 eura, osobe koja nije zaposlenik Stranke, evidentiran je i iskazan u okviru naknade troškova zaposlenima umjesto u okviru naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa; usluga pošte u iznosu od 278,85 eura evidentirana je i iskazana u okviru rashoda za ostale usluge umjesto u okviru usluga telefona, pošte i prijevoza; nabava literature u iznosu od 1.078,57 eura evidentirana je i iskazana u okviru sitnog inventara i auto guma umjesto u okviru uredskog materijala i ostalog materijalnog rashoda.

Knjigovodstvene isprave odnosno računi na temelju kojih su u poslovnim knjigama evidentirani rashodi za reprezentaciju u ukupnom iznosu od 296,50 eura ne sadrže svrhu ugošćivanja ni podatke o korisnicima usluga reprezentacije. Nadalje, dio troškova službenih putovanja u iznosu od 1.383,71 euro te dio usluga za reprezentaciju u iznosu od 681,69 eura evidentiran je na temelju temeljnice bez računa te se ne može potvrditi da je poslovni događaj nastao.

Blagajničko poslovanje vođeno je putem glavne blagajne (prema podacima iz glavne knjige u 2023. s poslovnog računa Stranke u blagajnu je uplaćeno 10.480,00 eura, isplaćeno je 10.471,39 eura te stanje koncem godine iznosi 8,61 euro). Uplate u iznosu od 10.480,00 eura i isplate (između ostalog, gorivo, cestarina, reprezentacija) u iznosu od 10.471,39 eura, za koje su sastavljene uplatnice i isplatnice potpisala je odgovorna osoba. Uz isplatnice u ukupnom iznosu od 2.265,56 eura (za gorivo 1.849,77 eura, reprezentaciju 213,27 eura, cestarinu i druge troškove 202,52 eura) nisu priloženi računi te se ne može potvrditi da je poslovni događaj stvarno nastao.

Tijekom 2023. obračunano je sedam putnih naloga (evidentirani su u ustrojenoj knjizi putnih naloga), od čega je uz šest putnih naloga priložena dokumentacija kojom se dokazuju nastali troškovi za putovanja (računi za gorivo, cestarine), a za jedan obračunani putni nalog nema priloženih računa (za gorivo i cestarinu, iako su na putnom nalogu, između ostalog, navedeni podaci o marki i registarskoj oznaci automobila kojim se putovalo). Također, uz obračune putnih naloga nisu priložena izvješća s putovanja. Nadalje, u poslovnim knjigama su evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani troškovi službenih putovanja u iznosu od 3.006,34 eura, na temelju računa za gorivo i cestarinu, uz koje nije priložen putni nalog te se ne može potvrditi na koji poslovni događaj se navedeni rashodi odnose. (točka 3. Nalaza)

B) UVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2023. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2023. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Financijskim planom prihodi su planirani u iznosu od 89.500,00 eura, a rashodi u iznosu od 74.000,00 eura. Planirani prihodi odnose se na prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 23.000,00 eura, prihode od članarina u iznosu od 1.500,00 eura te druge prihode (od zajma) u iznosu od 65.000,00 eura. Planirani rashodi odnose se na najam poslovnog prostora te režijske i uredske troškove u iznosu od 22.000,00 eura, troškove za zaposlene te honorare u iznosu od 20.000,00 eura, putne troškove u iznosu od 15.000,00 eura, usluge promidžbe u iznosu od 10.000,00 eura te intelektualne i osobne usluge u iznosu od 7.000,00 eura.
Financijski plan sadrži plan prihoda i rashoda, ali ne i plan zaduživanja i otplata (iako se Stranka tijekom 2023. zaduživala), kao ni obrazloženje Financijskog plana. Također, rashodi u Financijskom planu nisu planirani najmanje na razini skupine iz Računskog plana za neprofitne organizacije.
Izmjene i dopune Financijskog plana za 2023. nisu donesene, iako su prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2023. ukupni prihodi ostvareni u iznosu od 26.648,66 eura te su u odnosu na planirane manji za 62.851,34 eura ili 70,2 %. Značajnija odstupanja odnose se i na prihode od članarina koji su planirani u iznosu od 1.500,00 eura, a ostvareni su u iznosu od 7.626,64 eura, što je 6.126,64 eura ili 408,4 % više od planiranih te rashode za intelektualne i osobne usluge koji su planirani u iznosu od 7.000,00 eura, a ostvareni su u iznosu od 4.937,50 eura, što je 2.062,50 eura ili 29,5 % manje od planiranih. (točka 2. Nalaza)
- Ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 26.648,66 eura, a vrijednosno značajniji se odnose na prihode od članarina u iznosu od 7.626,64 eura (28,6 %) te dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 19.021,28 eura (71,4 %).
Do vremena obavljanja revizije (rujan 2024.) Državnom uredu za reviziju nije dostavljena Evidencija o primitku članarina niti potvrde o primitku članarina te se ne može potvrditi je li Stranka vodila navedenu evidenciju te izdavala potvrde.
Nadalje, u Izvješću o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. (Obrazac IZ-D-RPA), dobrovoljni prilozi (donacije) iskazani su u iznosu od 19.021,28 eura. U navedenom Izvješću nije iskazan dobrovoljni prilog (donacija) primljen od fizičke osobe 28. veljače 2023. u iznosu od 50,00 eura, a dva puta je iskazan dobrovoljni prilog (donacija) primljen od jedne fizičke osobe 3. srpnja 2023. u iznosu od 100,00 eura.

Tijekom 2023. Stranka je primila uplate deset dobrovoljnih priloga (donacija) od devet fizičkih i jedne pravne osobe čija je vrijednost veća od 5.000,00 kn odnosno 663,61 euro. Za navedene primljene dobrovoljne priloge (donacije) zaključeno je deset ugovora uz koje su priložene izjave da se protiv njih ne vodi postupak naplate dospjelih nepodmirenih obveza prema državnom proračunu odnosno proračunu jedinice samouprave ili zaposlenicima (za jedan primljeni dobrovoljni prilog (donaciju) od fizičke osobe u iznosu od 1.000,00 eura ugovor i izjava da se protiv njih ne vodi postupak naplate dospjelih nepodmirenih obveza prema državnom proračunu odnosno proračunu jedinice samouprave ili zaposlenicima dostavljeni su Državnom uredu za reviziju 12. studenoga 2024., kao prilog Očitovanju). Do vremena obavljanja revizije (rujan 2024.) Državnom uredu za reviziju nije dostavljena Evidencija o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) niti potvrde o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) te se ne može potvrditi je li Stranka vodila navedenu evidenciju te izdavala potvrde. (točka 4. Nalaza)

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2023. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Stranka je osnovana na Osnivačkom saboru održanom u studenome 2022. Svojstvo pravne osobe stekla je u prosincu 2022. upisom u Registar političkih stranaka, i to pod nazivom Odlučnost i pravednost (skraćeni naziv OIP). Sjedište Stranke je Đorđićeva ulica 15, Zagreb.

Djelokrug, ciljevi i način djelovanja Stranke određeni su Programom i Statutom.

Prema Programu Stranke, donesenom na Osnivačkom saboru u studenome 2022., Stranka će se zalagati za: jednakost svakog hrvatskog građanina; poreznu politiku koja će se prilagoditi potrebi hrvatskih građana i hrvatskog gospodarstva na temelju rezultata koji će uslijediti nakon odlučnog obračuna i suzbijanja korupcije; zdravstvo u kojem će efikasnim menadžmentom, jasnim zakonskim rješenjima te pravičnom tržišnom utakmicom stanje drastično promijeniti te će hrvatsko zdravstvo biti funkcionalno sa zadovoljnim zdravstvenim djelatnicima, ali i zadovoljnim hrvatskim građanima; obrazovanje koje je investicija u hrvatsku budućnost; državnu upravu gdje poštivanje rokova te ispravno tumačenje duha zakona i zakonskih odredbi moraju biti temelj djelovanja državne uprave i lokalne samouprave; upravljanje nacionalnom imovinom koja će se osigurati profesionalnim i efikasnim upravljanjem državnim tvrtkama te usklađivanjem visine prihoda iz koncesijskih dobara na razine europskog prosjeka; poljoprivredu koja je strateški hrvatski interes te će se putem brendiranja i optimalizacijom učiniti konkurentnom te hrvatskim proizvodima opskrbiti hrvatski turizam; vanjsku politiku kojom se Stranka, između ostalog, zalaže za politiku mira te poštivanje univerzalnih standarda međunarodnog prava te da je Republika Hrvatska dužna naplatiti štetu učinjenu u Domovinskom ratu u skladu s presudom međunarodnog suda pravde u Den Haagu; socijalnu politiku u kojoj će se Stranka zalagati da energičnijom borbom protiv korupcije, Republika Hrvatska bude u financijskoj mogućnosti osigurati socijalnu pravednost te efikasnu demografsku politiku; nacionalnu sigurnost gdje se, između ostalog, zalaže za visoke profesionalne standarde u Hrvatskoj vojsci te motivirajuće materijalne uvjete hrvatske policije te obavještajne zajednice; transparentnost, između ostalog, opću dostupnost svih arhiva.

Statutom (koji je također donesen u studenome 2022. na Osnivačkom saboru) uređeni su naziv i sjedište Stranke, područje djelovanja, obilježja Stranke (pečat i znak Stranke), predstavljanje i zastupanje, ciljevi i način djelovanja, članstvo, ustrojstveni oblici, upravna tijela, način njihova izbora i opoziva, trajanje mandata članova tijela Stranke i način odlučivanja, sredstva za rad, prestanak postojanja te postupak s imovinom u slučaju prestanka Stranke.

Prema odredbama članka 15. Statuta, središnja tijela Stranke su: Sabor, Glavni odbor, Predsjednik, Predsjedništvo, Visoki sud časti i Nadzorni odbor; pomoćna tijela su: Glavni tajnik, Tajništvo, Međunarodni tajnik, Odbor za članstvo i druga pomoćna tijela određena Statutom ili koja svojom odlukom osnuje Predsjednik ili Predsjedništvo. Nadalje, Predsjednik ili na prijedlog Glavnog tajnika Predsjedništvo može svojom odlukom osnovati i tijela za političko djelovanje za pojedina društvena područja. Mandat članova svih tijela Stranke je četiri godine, ako Statutom nije drugačije određeno.

Sabor je najviše tijelo Stranke, a njegove odluke obvezuju sva druga tijela Stranke i sve članove Stranke, neovisno o kategoriji članstva. Sabor se održava kao redovan ili izvanredan. Redovni Sabor može biti izborni (održava se jednom u četiri godine) te izvještajno-tematski (održava se najmanje jednom u dvije godine). Sabor saziva Predsjednik Stranke koji njime i predsjedava. Sabor Stranke donosi Statut i Program Stranke te njihove izmjene i dopune; bira i razrješava Predsjednika, do pet potpredsjednika i članova Predsjedništva, do 30 članova Glavnog odbora te članove Nadzornog odbora i Visokog suda časti; raspravlja o izvješćima središnjih tijela Stranke između dva zasjedanja; donosi odluke o njima te daje smjernice za njihov daljnji rad, poslovničke i druge akte iz svog djelokruga koji su potrebni za rad Stranke; donosi odluku o prestanku postojanja Stranke te odlučuje i o drugim značajnim pitanjima za Stranku u skladu sa Statutom.

Glavni odbor je najviše tijelo Stranke između dvaju Sabora. Glavni odbor čine Predsjednik, članovi Predsjedništva Stranke, predsjednici županijskih organizacija i do 30 članova koje je izabrao Sabor. Na prijedlog Predsjednika, Glavni odbor može kooptirati nove članove, ali ne više od 40,0 % od broja članova Glavnog odbora izabranih na Saboru Stranke u tom mandatu. Glavni odbor osigurava provedbu odluka Sabora, utvrđuje prijedlog Statuta i Programa koje donosi Sabor, donosi odluke iz nadležnosti Sabora između dva saziva Sabora te obavlja ostale poslove određene Statutom. Predsjednik Stranke saziva Glavni odbor najmanje jednom godišnje te će sazvati Glavni odbor kad god to zahtijevaju interesi Stranke i uvijek kada to zatraži barem polovica članova Glavnog odbora. Predsjednik Stranke ujedno je i predsjednik Glavnog odbora.

Predsjednik je središnje tijelo Stranke koje predstavlja i zastupa Stranku, odgovoran je da Stranka djeluje u skladu sa Statutom i Programom; izvršava odluke Sabora i ostalih središnjih tijela Stranke; saziva sjednice Glavnog odbora i Predsjedništva i predlaže dnevni red; bira i razrješava Glavnog tajnika, međunarodnog tajnika, rizničara, članove Odbora za članstvo i predsjednika navedenog odbora; određuje kandidate za predsjedničke izbore, parlamentarne izbore i izbore za Europski parlament; daje prijedlog Predsjedništvu za imenovanje počasnog predsjednika; odlučuje o pridruživanju Stranke u domaće ili međunarodne koalicije, asocijacije ili organizacije uz suglasnost Predsjedništva te obavlja i druge poslove određene Statutom.

Od 15. prosinca 2022. (prema rješenju tadašnjeg Ministarstva pravosuđa i uprave; od svibnja 2024. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije) i u vrijeme obavljanja revizije (rujan 2024.) predsjednica Stranke je Karolina Vidović Krišto, mag. nov.

Potpredsjednici Stranke pomažu Predsjedniku u radu, sudjeluju u radu tijela Stranke u skladu sa Statutom i odlukom Predsjednika, zamjenjuju Predsjednika za vrijeme njegove spriječenosti i odsutnosti u skladu sa Statutom.

Predsjedništvo je najviše političko i izvršno tijelo Stranke, a čine ga predsjednik i svi potpredsjednici Stranke, glavni tajnik, međunarodni tajnik, rizničar, predsjednik mladeži i do pet članova koje je izabrao Sabor. Na prijedlog Predsjednika, Predsjedništvo može kooptirati nove članove, ali ne više od 40,0 % ukupnog broja članova Predsjedništva izabranih na Saboru Stranke u tom mandatu. Sjednice Predsjedništva saziva Predsjednik Stranke kad god to zahtijevaju interesi Stranke.

Predsjedništvo raspravlja i odlučuje o aktualnim političkim pitanjima; usvaja godišnji program rada s financijskim planom poslovanja i godišnja financijska izvješća; daje prijedloge za izmjene i dopune ili donošenje novog Statuta ili Programa Stranke Glavnom odboru, o čemu odlučuje Sabor; donosi opće i pojedinačne odluke i akte kojima se provode odredbe Statuta, osim ako Statutom nadležnost za donošenje određenih akata nije dodijeljena nekom drugom tijelu Stranke; daje suglasnost Predsjedniku za pridruživanje Stranke u domaće ili međunarodne koalicije, asocijacije ili organizacije; donosi odluku o dodjeli statusa počasnog predsjednika Stranke na prijedlog Predsjednika; bira i razrješava sve članove Tajništva, osim Glavnog tajnika; obavlja i ostale poslove određene Statutom te odlučuje o svim pitanjima koja Statutom Stranke nisu stavljena u nadležnost niti jednog tijela Stranke, ako se pojavi potreba za njihovo rješavanje i odlučivanje.

Visoki sud časti odlučuje o pojedinačnim povredama prava i obveza članova Stranke koji obnašaju funkcije u središnjim tijelima Stranke te je drugostupanjska razina za odluke županijskih sudova časti. Čine ga Predsjednik i dva člana koje bira Sabor na prijedlog Predsjednika Stranke. Visoki sud časti nadležan je u prvom stupnju za članove Stranke u središnjim tijelima Stranke. O žalbi na Odluku Visokog suda časti kada taj sud odlučuje u prvom stupnju, odlučuje Predsjedništvo.

Nadzorni odbor Stranke nadzire zakonitost materijalnog i financijskog poslovanja Stranke i njezinih ustrojstvenih oblika, a sastoji se od predsjednika i dva člana. Članovi Nadzornog odbora ne smiju obavljati dužnost ni u jednom drugom tijelu Stranke, a bira ih Sabor Stranke na prijedlog Predsjednika Stranke. Nadzorni odbor može pravovaljano donositi odluke ukoliko su prisutni svi članovi Nadzornog odbora te se odluke donose natpolovičnom većinom. Nadzorni odbor po potrebi provjerava sukladnost odluka drugih tijela Stranke sa Statutom, nadzire financijsko i materijalno poslovanje te zakonitost djelovanja Stranke, o svom djelovanju i mišljenju izvještava Sabor Stranke i tijelo čiji je rad nadziran te obavlja i druge poslove u skladu sa Statutom.

Glavni tajnik Stranke vodi poslovanje Stranke, organizira i koordinira rad središnjih tijela Stranke, brine se za tehničko izvršavanje odluka svih tijela Stranke, koordinira komunikaciju s javnošću, obavlja i druge poslove određene Statutom i aktima središnjih tijela Stranke. Glavni tajnik upravlja radom Tajništva Stranke, izvršnog i operativnog tijela koje obavlja stručne, administrativne, tehničke i druge opće i pomoćne poslove za tijela Stranke i u okviru svojeg djelokruga donosi odgovarajuće akte. Tajništvo se brine o obavljanju poslova iz djelokruga Glavnog tajnika, izvršenju svih obveza potrebnih za rad Stranke i komunikaciji s nadležnim državnim tijelima o pitanjima iz svoje nadležnosti te o vođenju arhiva Stranke. Sve članove Tajništva, osim Glavnog tajnika, bira i razrješava Predsjedništvo, a Glavnog tajnika svojom odlukom imenuje i razrješava Predsjednik Stranke.

Međunarodnog tajnika Stranke bira i razrješava Predsjednik Stranke. Međunarodni tajnik koordinira međunarodne aktivnosti i o njima redovito izvještuje središnja tijela i druga tijela Stranke, u vanjskopolitičkim pitanjima surađuje s Predsjednikom Stranke, prati međunarodna politička događanja i na temelju toga predlaže zauzimanje političkih stavova sukladno Programu Stranke, u dogovoru s Predsjednikom Stranke dogovara suradnju s međunarodnim političkim subjektima te obavlja i ostale poslove prema potrebi Stranke u skladu sa Statutom i aktima središnjih tijela Stranke.

Rizničara imenuje i razrješava Predsjednik Stranke. Rizničar se brine o financijama, materijalnom i financijskom poslovanju i računovodstvu Stranke, zastupa Stranku u svom djelokrugu rada, upravlja imovinom Stranke, brine se o prihodima i rashodima Stranke, sastavlja prijedlog proračuna i izvještaje o izvršenju proračuna, kao i druge financijske izvještaje koji se odnose na imovinski i računovodstveni dio te obavlja i druge poslove u skladu sa Statutom i aktima središnjih tijela Stranke.

Uz Statut, donesen je i Pravilnik o članarini (prosinac 2022.). Prema odredbama članka 34. Statuta, Stranka sredstva za rad prikuplja od članarina, donacija fizičkih i pravnih osoba, imovine u svom vlasništvu, izdavačke djelatnosti, organizacije stranačkih događanja, prihoda iz državnog i lokalnog proračuna te iz drugih izvora u skladu sa zakonima koji uređuju financiranje političkih stranaka.

Od veljače 2023. Stranka je imala jednu, a koncem 2023. ima dvije zaposlenice.

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbi članka 3., stavka 2. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14 i 114/22), financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojim se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito.

Statutom Stranke, između ostalog, utvrđeno je da Glavni tajnik vodi poslovanje Stranke, Rizničar se brine o financijama, materijalnom i financijskom poslovanju i računovodstvu Stranke, a Nadzorni odbor nadzire zakonitost materijalnog i financijskog poslovanja Stranke i njezinih ustrojstvenih oblika.

Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje financijskih izvještaja u 2023. bilo je povjereno jednom trgovačkom društvu, koje je, između ostalog, registrirano za računovodstvene i knjigovodstvene poslove, na temelju zaključenog ugovora. Financijsku dokumentaciju kojom se stvaraju obveze Stranke ovjerava Rizničarka. Prema Zapisniku sa sjednice Nadzornog odbora iz veljače 2024., Financijski izvještaji Stranke za 2023. jednoglasno su prihvaćeni.

Etička načela u odnosima i postupcima Stranke kao pravne osobe i članova uređeni su Statutom. Odredbama članaka 27. i 28. Statuta, između ostalog, utvrđeno je da županijski sudovi časti odlučuju o pojedinačnim povredama prava i obveza članova Stranke u stegovnom postupku u prvom stupnju te se stegovni postupak provodi na prijedlog Predsjednika Stranke protiv svakog člana Stranke za kojeg postoji sumnja da je svojim djelovanjem, odnosno propuštanjem djelovanja povrijedio obveze koje proizlaze iz njegova članstva ili je na bilo koji način narušio interese i ugled Stranke.

Stranka je uspostavila odgovarajući način unutarnje i vanjske komunikacije putem konferencija za tisak, posredstvom javnih priopćenja preko društvenih mreža i vlastitih mrežnih stranica na kojima su, osim informacija o političkom djelovanju, objavljeni i Statut i Program Stranke.

Planiranje

Program rada i Financijski plan za 2023. donijelo je Predsjedništvo u prosincu 2022.

Financijskim planom prihodi su planirani u iznosu od 89.500,00 eura, a rashodi u iznosu od 74.000,00 eura. Financijski plan sadrži plan prihoda i rashoda, ali ne i plan zaduživanja i otplata, kao ni obrazloženje Financijskog plana. Planirani prihodi odnose se na prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 23.000,00 eura, prihode od članarina u iznosu od 1.500,00 eura te druge prihode (od zajma) u iznosu od 65.000,00 eura. Planirani rashodi odnose se na najam poslovnog prostora te režijske i uredske troškove u iznosu od 22.000,00 eura, troškove za zaposlene te honorare u iznosu od 20.000,00 eura, putne troškove u iznosu od 15.000,00 eura, usluge promidžbe u iznosu od 10.000,00 eura te intelektualne i osobne usluge u iznosu od 7.000,00 eura.

Program rada sadrži temeljne ciljeve djelovanja Stranke: funkcionalna vladavina prava, poštivanje zakona te doslovna primjena zakona od svih činitelja u hrvatskom društvu; jednakost pred zakonom te jednaka primjena zakona prema svim hrvatskim građanima; efikasna borba protiv korupcije te kažnjavanje počinitelja korupcije; reforma zdravstva; podizanje razina investicija u obrazovanje, školstvo i predškolski odgoj te u znanost; reforma državne uprave; osiguravanje profesionalnog i efikasnog upravljanja državnim tvrtkama te usklađivanje visine prihoda iz koncesijskih dobara na razine europskog prosjeka; poticanje, brendiranje i optimalizacija poljoprivredne proizvodnje; povezivanje turizma i poljoprivrede; razvoj ruralnih područja izgradnjom infrastrukture te državnim poticajima; poštivanje univerzalnih standarda međunarodnog prava; naplata štete koju je Republika Hrvatska pretrpjela u Domovinskom ratu; osiguravanje socijalne pravednosti te efikasne demografske politike; uvođenje visokih profesionalnih standarda i motivirajućih materijalnih uvjeta u vojsci, policiji i obavještajnoj zajednici te zalaganje za opću dostupnost svih arhiva te vraćanje u posjed arhivske građe koja je otuđena iz Republike Hrvatske. U Programu rada za 2023. uz ciljeve nisu planirani rashodi po vrstama i iznosima te izvori financiranja.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu (Narodne novine 29/19 i 98/19) te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Za 2023. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima. Financijski izvještaji za 2023., s propisanim priložima (Program rada i Financijski plan za 2023., Program rada i Financijski plan za 2024. te Izvješće o primljenim donacijama u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2023.), dostavljeni su u propisanom roku (dva puta) Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja te su objavljeni na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Objavljeni podaci istovjetni su podacima evidentiranim u poslovnim knjigama Stranke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2023., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 26.648,66 eura. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane manji za 62.851,34 eura ili 70,2 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u eurima

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2023.
	1	2
1.	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	7.626,64
2.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	19.021,28
3.	Drugi prihodi	0,74
	Ukupni prihodi	26.648,66

Najznačajniji su prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 19.021,28 eura ili 71,4 % te prihodi od članarina i članskih doprinosa u iznosu od 7.626,64 eura ili 28,6 % ukupno ostvarenih prihoda.

– Prihodi od članarina i članskih doprinosa

Prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni u iznosu od 7.626,64 eura u cijelosti se odnose na članarine. Odredbama članka 8. do 14. Statuta, utvrđeni su uvjeti za članstvo, način vođenja Registra članova, prava i obveze članova te prestanak članstva. U prosincu 2022. Stranka je donijela Pravilnik o članarini, kojim se od 1. siječnja 2023. uvodi članarina za članove Stranke, pridružene članove Stranke te članove podupiratelje Stranke. Visina članarina za člana iznosi 3,50 eura mjesečno, odnosno 42,00 eura godišnje; za pridruženog člana 3,00 eura mjesečno odnosno 36,00 eura godišnje te za podupiratelja Stranke 2,50 eura mjesečno odnosno 30,00 eura godišnje. Prema odredbi članka 3. navedenog Pravilnika svaki član, pridruženi član te podupiratelj Stranke može zatražiti djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja članarina, čemu je rizničar dužan udovoljiti.

Do vremena obavljanja revizije (rujan 2024.) Državnom uredu za reviziju nije dostavljena Evidencija o primitku članarina niti potvrde o primitku članarina te se ne može potvrditi je li Stranka vodila navedenu evidenciju te izdavala potvrde kako je propisano Pravilnikom o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19).

– Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) ostvareni su u iznosu od 19.021,28 eura. Odnose se na dobrovoljne priloge (donacije) za financiranje redovnih političkih aktivnosti tijekom godine, a ostvareni su u novcu od 38 fizičkih osoba u iznosu od 17.451,28 eura i tri pravne osobe u iznosu od 1.570,00 eura. Pojedinačni dobrovoljni prilozi (donacije) primljeni od fizičkih osoba iznosili su od 4,67 eura do 3.097,13 eura, a od pravnih osoba od 50,00 eura do 1.320,00 eura. Prema odredbi članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, dobrovoljni prilozi (donacije) su povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac, odnosno pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate političkoj stranci za njihov politički rad, odnosno za financiranje izborne promidžbe ili referendumске aktivnosti.

Stranka je za deset dobrovoljnih priloga (donacija) čija je vrijednost veća od 663,61 euro (5.000,00 kn) zaključila ugovore uz koje su priložene izjave da se protiv njih ne vodi postupak naplate dospjelih nepodmirenih obveza prema državnom proračunu odnosno proračunu jedinice samouprave ili zaposlenicima (za jedan primljeni dobrovoljni prilog (donaciju) od fizičke osobe u iznosu od 1.000,00 eura ugovor i izjava da se protiv njih ne vodi postupak naplate dospjelih nepodmirenih obveza prema državnom proračunu odnosno proračunu jedinice samouprave ili zaposlenicima dostavljeni su Državnom uredu za reviziju 12. studenoga 2024., kao prilog Očitovanju).

Do vremena obavljanja revizije (rujan 2024.) Državnom uredu za reviziju nije dostavljena Evidencija o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) niti potvrde o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) te se ne može potvrditi je li Stranka vodila navedenu evidenciju te izdavala potvrde kako je propisano Pravilnikom o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2023., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 67.990,05 eura. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane manji za 6.009,95 eura ili 8,1 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u eurima

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2023.
	1	2
1.	Rashodi za zaposlene	15.359,03
2.	Materijalni rashodi	52.256,59
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	8.930,44
2.2.	Drugi materijalni rashodi	43.326,15
3.	Financijski rashodi	374,43
	Ukupni rashodi	67.990,05
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	26.648,66
	Manjak prihoda	41.341,39

Vrijednosno značajniji su drugi materijalni rashodi u iznosu od 43.326,15 eura ili 63,7 % te rashodi za zaposlene u iznosu od 15.359,03 eura ili 22,6 %. Svi drugi rashodi (za promidžbu i informiranje te financijski rashodi) iznose 9.304,87 eura ili 13,7 %.

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 15.359,03 eura, a odnose se na rashode za brutoplaće u iznosu od 12.382,72 eura, doprinose na plaće u iznosu od 2.043,58 eura te druge rashode za zaposlene (božićnica i dar za dijete) u iznosu od 932,73 eura. Plaće su obračunane u skladu s propisima koji uređuju obračun i isplatu plaća i drugih naknada zaposlenima.

– Rashodi za promidžbu i informiranje

Rashodi za promidžbu i informiranje ostvareni u iznosu od 8.930,44 eura u cijelosti se odnose na redovno poslovanje Stranke. Vrijednosno značajniji rashodi u iznosu od 7.685,13 eura odnose se na oglašavanje na društvenim mrežama (Facebook, Twitter), produženje domene te izradu mrežne stranice i posjetnica.

– Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 43.326,15 eura, što je 63,7 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na zakupnine i najamnine u iznosu od 16.800,00 eura, naknade troškova zaposlenima u iznosu od 12.509,10 eura, intelektualne i osobne usluge u iznosu od 4.937,50 eura, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu od 2.854,04 eura, komunalne usluge (za poslovni prostor koji se koristi za obavljanje političke djelatnosti Stranke) u iznosu od 2.115,87 eura, reprezentaciju u iznosu od 1.191,46 eura, sitni inventar (nabava literature i drugo) u iznosu od 1.108,03 eura, uredski materijal i ostale materijalne rashode (između ostalog, nabava tonera, tinte za tonere, registratora) u iznosu od 1.105,03 eura te ostale usluge (između ostalog, poštanske i druge usluge) u iznosu od 705,12 eura.

Rashodi za zakupnine i najamnine ostvareni u iznosu od 16.800,00 eura odnose se na zakup poslovnog prostora u Zagrebu na temelju zaključenog ugovora s fizičkom osobom koji se koristi za obavljanje političke djelatnosti Stranke (sjedište Stranke).

Naknade troškova zaposlenima ostvarene u iznosu od 12.509,10 eura u cijelosti se odnose na troškove za službena putovanja (gorivo u iznosu od 5.416,34 eura, prijevoz u iznosu od 3.431,49 eura, dnevnice u iznosu od 3.288,67 eura te cestarinu u iznosu od 372,60 eura).

Rashodi za intelektualne i osobne usluge ostvareni u iznosu od 4.937,50 eura odnose se na usluge odvjetnika (pravno savjetovanje i izrada nacрта pravnih akata u vezi s osnivanjem Stranke) u iznosu od 3.250,00 eura te računovodstvene usluge u iznosu od 1.687,50 eura.

– Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni su u iznosu od 374,43 eura, što je 0,6 % ukupno ostvarenih rashoda, a odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa.

– Manjak prihoda

Manjak prihoda za 2023. koji je ujedno i manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 41.341,39 eura.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2023., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 9.696,43 eura.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora koncem 2023.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

Redni broj	Opis	31. prosinca 2023.
	1	2
1.	Nefinancijska imovina	1.434,21
1.1.	Proizvedena dugotrajna imovina	518,83
1.2.	Sitni inventar	915,38
2.	Financijska imovina	8.262,22
2.1.	Novac u banci i blagajni	3.917,22
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo	4.345,00
	Ukupno imovina	9.696,43
3.	Obveze	51.037,82
3.1.	Obveze za rashode	1.337,82
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	49.700,00
4.	Vlastiti izvori	-41.341,39
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	9.696,43

Nefinancijska imovina u iznosu od 1.434,21 euro odnosi se na nabavu literature u iznosu od 671,45 eura, kamere u iznosu od 518,83 eura te bežičnog mikrofonskog sustava za kameru u iznosu od 243,93 eura.

Financijska imovina u iznosu od 8.262,22 eura odnosi se na novac u banci i blagajni u iznosu od 3.917,22 eura te depozite, jamčevne pologe i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo u iznosu od 4.345,00 eura. Novac u banci i blagajni u iznosu od 3.917,22 eura odnosi se na novčana sredstva na računu poslovne banke na koncu godine u iznosu od 3.908,61 euro i u blagajni u iznosu od 8,61 euro. Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo u iznosu od 4.345,00 eura odnose se na jamčevni polog za poslovni prostor u iznosu od 2.800,00 eura te druga potraživanja (predujam za službena putovanja) u iznosu od 1.545,00 eura. Ukupno iskazana potraživanja u iznosu od 1.545,00 eura na 31. prosinca 2023. su dospjela u cijelosti te su naplaćena do rujna 2024.

Obveze u iznosu od 51.037,82 eura odnose se na obveze za kredite i zajmove u iznosu od 49.700,00 eura te obveze za zaposlene u iznosu od 1.337,82 eura (obveze za plaću i doprinose na plaću za prosinac 2023. u iznosu od 1.287,82 eura; obveze za naknadu za prijevoz s posla i na posao u iznosu od 50,00 eura).

Stranka se u ožujku i svibnju 2023. zadužila u ukupnom iznosu od 63.000,00 eura, tijekom godine je otplatila 13.300,00 eura te obveze za kredite i zajmove koncem 2023. iznose 49.700,00 eura. Ugovor o zajmu zaključen je s fizičkom osobom u ožujku 2023. u iznosu od 1.000,00 eura na rok od 24 mjeseca uz kamatnu stopu od 3,8 % te je pozajmica u cijelosti vraćena do konca 2023. Nadalje, u svibnju 2023. Stranka je s drugom fizičkom osobom zaključila Ugovor o zajmu u iznosu od 62.000,00 eura na rok od 24 mjeseca uz kamatnu stopu od 3,8 % te u svibnju i lipnju 2023. dva dodatka navedenom Ugovoru o zajmu; do lipnja 2023. Stranka je izvršila dio povrata zajma u ukupnom iznosu od 12.300,00 eura.

Od ukupno iskazanih obveza (51.037,82 eura) do konca srpnja 2024. podmirene su obveze za zaposlene u iznosu od 1.337,82 eura ili 2,6 % ukupno iskazanih obveza.

Vlastiti izvori iskazani su u negativnom iznosu od 41.341,39 eura i odnose se na manjak prihoda ostvaren u 2023., koji je ujedno i manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju.

III. REVIZIJA ZA 2023.

Postupci revizije provedeni su od 1. srpnja do 15. studenoga 2024.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21)
4. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18, 103/18 – ispravak i 134/22).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontroli te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15 i 134/22)
4. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija
5. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja
6. Statut (studenj 2022.)
7. Pravilnik o članarini (prosinac 2022.)
8. Program rada i Financijski plan za 2023. (prosinac 2022.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz Financijskog plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Provjerena je dokumentacija u vezi s područjima revizije: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori (između ostalog, obavljena je detaljna provjera ulaznih računa, dokumentacije u vezi s prihodima i rashodima te izvoda poslovne banke). Obavljeni su razgovori i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2023.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2023. utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje, računovodstveno poslovanje te prihode.

1. Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

- 1.1. Stranka je stekla svojstvo pravne osobe u prosincu 2022. upisom u Registar političkih stranaka, koji vodi Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. Statut Stranke donesen je na Osnivačkom saboru Stranke održanom u studenome 2022. Statutom su uređeni naziv i sjedište Stranke, područje djelovanja, obilježja Stranke (pečat i znak Stranke), predstavljanje i zastupanje, ciljevi i način djelovanja, članstvo, ustrojstveni oblici, upravna tijela, način njihova izbora i opoziva, trajanje mandata i način odlučivanja, sredstva za rad, prestanak postojanja te postupak s imovinom u slučaju prestanka Stranke.

Prema odredbi članka 10., stavka 2. Zakona o političkim strankama (Narodne novine 76/93, 111/96, 164/98, 36/01 i 28/06), politička stranka mora objaviti svoj statut nakon registracije u jednom od dnevnih listova ili u Narodnim novinama. Do vremena obavljanja revizije (rujan 2024.) Statut nije objavljen.

Državni ured za reviziju nalaže objaviti Statut Stranke u skladu s odredbama Zakona o političkim strankama.

2. Planiranje

- 2.1. Program rada i Financijski plan za 2023. donijelo je Predsjedništvo u prosincu 2022.

Financijskim planom prihodi su planirani u iznosu od 89.500,00 eura, a rashodi u iznosu od 74.000,00 eura. Planirani prihodi odnose se na prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 23.000,00 eura, prihode od članarina u iznosu od 1.500,00 eura te druge prihode (od zajma) u iznosu od 65.000,00 eura. Planirani rashodi odnose se na najam poslovnog prostora te režijske i uredske troškove u iznosu od 22.000,00 eura, troškove za zaposlene te honorare u iznosu od 20.000,00 eura, putne troškove u iznosu od 15.000,00 eura, usluge promidžbe u iznosu od 10.000,00 eura te intelektualne i osobne usluge u iznosu od 7.000,00 eura.

Financijski plan sadrži plan prihoda i rashoda, ali ne i plan zaduživanja i otplata (iako se Stranka tijekom 2023. zaduživala), kao ni obrazloženje Financijskog plana. Također, rashodi u Financijskom planu nisu planirani najmanje na razini skupine iz Računskog plana za neprofitne organizacije.

Izmjene i dopune Financijskog plana za 2023. nisu donesene, iako su prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2023. ukupni prihodi ostvareni u iznosu od 26.648,66 eura te su u odnosu na planirane manji za 62.851,34 eura ili 70,2 %.

Značajnija odstupanja odnose se i na prihode od članarina koji su planirani u iznosu od 1.500,00 eura, a ostvareni su u iznosu od 7.626,64 eura, što je 6.126,64 eura ili 408,4 % više od planiranih te rashode za intelektualne i osobne usluge koji su planirani u iznosu od 7.000,00 eura, a ostvareni su u iznosu od 4.937,50 eura, što je 2.062,50 eura ili 29,5 % manje od planiranih.

Odredbom članka 50., stavka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, političke stranke koje vode dvojno knjigovodstvo dužne su financijski plan za iduću kalendarsku godinu sastaviti u skladu s propisima kojima se uređuje financijsko poslovanje i računovodstvo neprofitnih organizacija. Nadalje, prema odredbama članka 5. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te članka 12. Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija, financijski plan neprofitne organizacije sastoji se od plana prihoda i rashoda, plana zaduživanja i otplata te obrazloženja financijskog plana, a Izmjene i dopune financijskog plana provode se tijekom godine po postupku za donošenje financijskog plana. Odredbama članaka 13., 17. i 19. navedenog Pravilnika, propisano je da se plan prihoda i rashoda priprema najmanje na razini skupine iz Računskog plana za neprofitne organizacije; obrazloženje financijskog plana sastoji se od obrazloženja skupina prihoda i rashoda te programa, aktivnosti i projekata koji se planiraju provoditi u godini za koju se donosi financijski plan. Izmjene i dopune financijskog plana provode se tijekom godine po postupku za donošenje financijskog plana, a obvezno se provode u slučaju značajnih odstupanja nastalih prihoda i rashoda u odnosu na planirane, a posebice u slučaju nastanka novih obveza za čije podmirenje sredstva nisu osigurana, odnosno smanjenja prihoda uz čije je ostvarenje vezano podmirenje već nastalih obveza.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti financijski plan sa sastavnim dijelovima (planom zaduživanja i otplata te obrazloženjem financijskog plana) i sastaviti plan prihoda i rashoda najmanje na razini skupine iz Računskog plana za neprofitne organizacije u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija. Nadalje, nalaže realnije planiranje prihoda i rashoda, odnosno u slučaju značajnijih odstupanja tijekom godine donijeti izmjene i dopune financijskog plana u skladu s odredbama navedenog Zakona i Pravilnika.

Program rada za 2023. sadrži temeljne ciljeve djelovanja Stranke, ali nisu navedeni planirani rashodi prema vrstama (iz računskog plana) i iznosima te izvorima financiranja, a knjigovodstvene isprave nisu povezane s ciljevima iz Programa rada. Prema odredbi članka 4., stavka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, političke stranke mogu ostvarena financijska sredstva koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom.

Državni ured za reviziju preporučuje u godišnjem programu rada uz planirane ciljeve navesti rashode prema vrsti i izvorima financiranja te pratiti ostvarenje rashoda po ciljevima utvrđenim godišnjim programom rada, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava. Također, preporučuje na knjigovodstvenim ispravama navesti na koji se cilj odnose ostvareni rashodi, što bi omogućilo kontrolu korištenja sredstava po programskim ciljevima.

3. Računovodstveno poslovanje

- 3.1. Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Pojedini prihodi i rashodi nisu u poslovnim knjigama evidentirani ni u financijskim izvještajima iskazani na računima propisanim računskim planom za neprofitne organizacije. Tako su prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 169,05 eura evidentirani i iskazani u okviru prihoda od članarina i članskog doprinosa umjesto na računu prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija), a dio primljenih dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 916,00 eura je u jednakom iznosu evidentiran i iskazan i u okviru prihoda od članarina i u okviru prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija). Zbog navedenog načina evidentiranja i iskazivanja, u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima, prihodi od članarina su više evidentirani i iskazani za 1.085,05 eura, dok su prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) evidentirani i iskazani manje za 169,05 eura. Također, u poslovnim knjigama su u okviru prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija) evidentirane i uplate od četiri fizičke osobe u ukupnom iznosu od 209,00 eura za koje se uvidom u izvode poslovne banke ne može potvrditi odnose li se te uplate na dobrovoljne priloge (donacije) ili članarinu. Navedeni iznosi nisu iskazani u Izvješću o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2023., a evidencije o primitku članarina te dobrovoljnih priloga (donacija) do vremena obavljanja revizije (rujan 2024.) Državnom uredu za reviziju nisu dostavljene.

Nadalje, trošak službenog puta u iznosu od 939,77 eura, osobe koja nije zaposlenik Stranke, evidentiran je i iskazan u okviru naknade troškova zaposlenima umjesto u okviru naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa; usluga pošte u iznosu od 278,85 eura evidentirana je i iskazana u okviru rashoda za ostale usluge umjesto u okviru usluga telefona, pošte i prijevoza; nabava literature u iznosu od 1.078,57 eura evidentirana je i iskazana u okviru sitnog inventara i auto guma umjesto u okviru uredskog materijala i ostalog materijalnog rashoda.

Prema odredbama članka 7., stavaka 1. i 3. te članaka 9. i 10. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, računovodstvo propisano navedenim Zakonom temelji se na računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija; načelo pojedinačnog iskazivanja pozicija znači osiguravanje prikazivanja podataka pojedinačno po vrstama prihoda, rashoda, kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Neprofitna organizacija, između ostalog, vodi knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije i obvezna je u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i rashoda te o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Raspored, sadržaj i primjena računa u računskom planu, između ostalog, propisani su Pravilnikom o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (računski plan je sastavni dio Pravilnika).

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati točne prihode od članarina i od dobrovoljnih priloga (donacija) te rashode na računima propisanim računskim planom za neprofitne organizacije u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o neprofitnim računovodstvu i računskom planu.

Knjigovodstvene isprave odnosno računi na temelju kojih su u poslovnim knjigama evidentirani rashodi za reprezentaciju u ukupnom iznosu od 296,50 eura ne sadrže svrhu ugošćivanja ni podatke o korisnicima usluga reprezentacije. Nadalje, dio troškova službenih putovanja u iznosu od 1.383,71 euro te dio usluga za reprezentaciju u iznosu od 681,69 eura evidentiran je u poslovnim knjigama na temelju temeljnice bez računa te se ne može potvrditi da je poslovni događaj nastao.

Blagajničko poslovanje vođeno je putem glavne blagajne (prema podacima iz glavne knjige u 2023. s poslovnog računa Stranke u blagajnu je uplaćeno 10.480,00 eura, isplaćeno je 10.471,39 eura te stanje koncem godine iznosi 8,61 euro). Uplate u iznosu od 10.480,00 eura i isplate (između ostalog, gorivo, cestarina, reprezentacija) u iznosu od 10.471,39 eura, za koje su sastavljene uplatnice i isplatnice potpisane su od odgovorne osobe. Uz isplatnice u ukupnom iznosu od 2.265,56 eura (za gorivo 1.849,77 eura, reprezentaciju 213,27 eura, cestarinu i druge troškove 202,52 eura) nisu priloženi računi te se ne može potvrditi da je poslovni događaj stvarno nastao.

Tijekom 2023. obračunano je sedam putnih naloga (evidentirani su u ustrojenoj knjizi putnih naloga), od čega je uz šest putnih naloga priložena dokumentacija kojom se dokazuju nastali troškovi za putovanja (računi za gorivo, cestarine), a za jedan obračunani putni nalog nema priloženih računa (za gorivo i cestarinu, iako su na putnom nalogu, između ostalog, navedeni podaci o marki i registarskoj oznaci automobila kojim se putovalo). Također, uz obračune putnih naloga nisu priložena izvješća s putovanja. Nadalje, u poslovnim knjigama su evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani troškovi službenih putovanja u iznosu od 3.006,34 eura, na temelju računa za gorivo i cestarinu, uz koje nije priložen putni nalog te se ne može potvrditi na koji poslovni događaj se navedeni rashodi odnose.

Prema odredbama članka 17. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji se na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama; knjigovodstvena isprava je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj; vjerodostojna je knjigovodstvena isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj. Nadalje, odredbama članka 8. Pravilnika o porezu na dohodak, izdaci za službena putovanja (dnevnice, naknade prijevoznih troškova, naknade korištenja privatnog automobila u službene svrhe, troškovi noćenja i drugo) obračunavaju se na temelju urednog i vjerodostojnog putnog naloga i priloženih isprava kojima se dokazuju izdaci i drugi podaci navedeni na putnom nalogu. Neovisno u kojem obliku se izdaje, putni nalog kao vjerodostojna isprava sadrži osobito sljedeće podatke: nadnevak izdavanja, ime i prezime osobe koja se upućuje na službeno putovanje, mjesto u koje osoba putuje, svrha putovanja, vrijeme trajanja putovanja, vrijeme kretanja na put, podatke o prijevoznom sredstvu kojim se putuje (ako se putuje automobilom potrebno je navesti marku i registarsku oznaku automobila, početno i završno stanje brojila – kilometar/sat), vrijeme povratka s puta, potpis ovlaštene osobe, obračun troškova, likvidaciju obračuna te izvješće s puta. Uz putni nalog obvezno se prilažu isprave kojima se dokazuju nastali izdaci i to osobito: računi za cestarine, računi za parking, putne karte ili u iznimnim i opravdanim slučajevima preslike putnih karata, računi za smještaj i drugo, bez obzira na način podmirjenja izdataka.

Odredbom članka 21., stavka 1. Pravilnika o porezu na dohodak, propisano je, između ostalog, da se primicima od nesamostalnog rada u naravi smatraju primici ostvareni u dobrima i uslugama bez naknade ili uz djelomičnu naknadu, te raznim darovima i ugošćenjima; ugošćenjima u smislu navedenog Pravilnika ne smatraju se ugošćenja predstavnika poslovnih partnera ako se na dokumentaciji o tim izdacima navede naziv poduzetnika čiji su predstavnici ugošćeni.

Državni ured za reviziju nalaže evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama na temelju vjerodostojnih, istinitih, urednih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava te iz kojih će biti razvidni razlozi ugošćivanja i korisnici usluga reprezentacije u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o porezu na dohodak. Nadalje, nalaže ispostavljati, obračunavati i isplaćivati troškove službenih putovanja na temelju naloga za službeno putovanje koji sadrži izvješće s puta te dokumentaciju koja dokazuje nastale izdatke u skladu s odredbama navedenog Zakona i Pravilnika.

4. Prihodi

- 4.1. Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2023., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 26.648,66 eura. Vrijednosno značajniji prihodi odnose se na prihode od članarina u iznosu od 7.626,64 eura ili 28,6 % te od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 19.021,28 eura ili 71,4 %.

Za primljene članarine, do vremena obavljanja revizije (rujan 2024.) Državnom uredu za reviziju nije dostavljena Evidencija o primitku članarina niti potvrde o primitku članarina te se ne može potvrditi je li Stranka vodila navedenu evidenciju te izdavala potvrde. Prema odredbama članka 20. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te članka 3. Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja, političke stranke dužne su voditi evidenciju te izdavati potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa. Evidenciju o primitku članarina i članskih doprinosa političke stranke vode kronološki na Obrascu: EV-Č, a potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa političke stranke sastavljaju na Obrascu: POT-Č odnosno na Obrascu: POT-ČD (obrasci su sastavni dio Pravilnika). Evidencija treba sadržavati specificirane podatke o uplatiocu (ime i prezime, osobni identifikacijski broj te adresa), datum uplate, o uplaćenom iznosu u gotovini odnosno na žiro račun. Potvrde sadrže naziv, adresu i osobni identifikacijski broj političke stranke, ime i prezime, osobni identifikacijski broj te adresu člana političke stranke – uplatitelja članarine odnosno članskog doprinosa, datum uplate, iznos uplaćenih sredstava, način uplate (u gotovini ili na središnji račun političke stranke), mjesto i datum izdavanja potvrde te potpis ovlaštene osobe.

Državni ured za reviziju nalaže voditi evidencije o članarinama te izdavati potvrde o primitku članarina u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu i Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja.

U Izvješću o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. (Obrazac IZ-D-RPA), dobrovoljni prilozi (donacije) iskazani su u iznosu od 19.021,28 eura. U navedenom Izvješću nije iskazan dobrovoljni prilog (donacija) primljen od fizičke osobe 28. veljače 2023. u iznosu od 50,00 eura, a dva puta je iskazan dobrovoljni prilog (donacija) primljen od jedne fizičke osobe 3. srpnja 2023. u iznosu od 100,00 eura. Tijekom 2023. Stranka je primila uplate deset dobrovoljnih priloga (donacija) od devet fizičkih i jedne pravne osobe čija je vrijednost veća od 5.000,00 kn odnosno 663,61 euro. Za navedene primljene dobrovoljne priloge (donacije) zaključeno je deset ugovora uz koje su priložene izjave da se protiv njih ne vodi postupak naplate dospjelih nepodmirenih obveza prema državnom proračunu odnosno proračunu jedinice samouprave ili zaposlenicima (za jedan primljeni dobrovoljni prilog (donaciju) od fizičke osobe u iznosu od 1.000,00 eura ugovor i izjava da se protiv njih ne vodi postupak naplate dospjelih nepodmirenih obveza prema državnom proračunu odnosno proračunu jedinice samouprave ili zaposlenicima dostavljeni su Državnom uredu za reviziju 12. studenoga 2024., kao prilog Očitovanju). Za primljene dobrovoljne priloge (donacije), do vremena obavljanja revizije (rujan 2024.) Državnom uredu za reviziju nije dostavljena Evidencija o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) niti potvrde o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) te se ne može potvrditi je li Stranka vodila navedenu evidenciju te izdavala potvrde.

Prema odredbama članka 20. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, političke stranke dužne su, između ostalog, voditi evidenciju o primitku donacija za financiranje redovite godišnje političke aktivnosti te izdavati potvrde o primitku donacija. Odredbama članka 2. Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja, između ostalog, propisano je da su političke stranke dužne voditi evidenciju o primitku donacija za financiranje redovite godišnje političke aktivnosti te izdavati potvrde o primitku donacija; Evidenciju o primitku donacija političke stranke vode kronološki na Obrascu: EV-D-RPA koji treba sadržavati: specificirane podatke o donatoru (ime i prezime odnosno naziv, osobni identifikacijski broj te adresa), datumu uplate donacije odnosno davanja proizvoda ili pružanja usluga bez naplate, o uplaćenom iznosu donacije odnosno o tržišnoj vrijednosti darovanog proizvoda ili usluge naznačenoj na potvrdi te o vrsti svake pojedine donacije; Potvrdu o primitku donacija političke stranke sastavljaju na Obrascu: POT-D-RPA koji sadrži ime i prezime odnosno naziv, adresu i osobni identifikacijski broj političke stranke, nezavisnog zastupnika odnosno nezavisnog vijećnika, ime i prezime odnosno naziv, osobni identifikacijski broj te adresu donatora, datum primitka, iznos uplaćenih sredstava odnosno tržišnu vrijednost darovanog proizvoda ili usluge, vrstu donacije, mjesto i datum izdavanja potvrde te potpis ovlaštene osobe političke stranke. Prema odredbi članka 4. navedenog Pravilnika, Izvješće o donacijama sastavlja se na Obrascu: IZ-D-RPA, u tablici sa sljedećim stupcima: redni broj, ime i prezime/naziv donatora, OIB donatora, adresa donatora, datum donacije, vrsta donacije (iznos donacije u novcu, tržišna vrijednost darovanog proizvoda ili usluge) te ukupno.

Državni ured za reviziju nalaže u izvješće o donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti unositi točne podatke o svim primljenim dobrovoljnim prilogima (donacijama) te voditi evidencije i izdavati potvrde o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu i Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja.

Stranka u uvodnom dijelu Očitovanja navodi da potpuno odbacuje konstataciju o uvjetnom mišljenju o financijskim izvještajima, kao i o uvjetnom mišljenju o usklađenosti poslovanja. Nadalje, navodi da ukoliko je pojedina stavka upisana u pogrešnu rubriku, to nije nikakva zla namjera i ta se pogreška ispravi. Ako je članarina zabunom naznačena kao donacija, i to se ispravi. No, to nije razlog za uvjetno mišljenje. Od političke stranke tražiti izvješća sa službenih putovanja je, kako nadalje navodi, u najmanju ruku, apsurd. Politička stranka radi sa svojim članstvom, prikuplja nove članove i radi na afirmaciji svog programa. Kakvo bi izvješće politička stranka trebala podnositi državnom tijelu o svom radu? To je unutarstranačka stvar i spada pod ustavno zagantirano političko djelovanje.

U Očitovanju se nadalje navodi da ostale stavke također predstavljaju šikaniranje koje je u potpunosti protuustavno i protuzakonito. Navodi se da Državni ured za reviziju nameće pravila koja su u potpunosti besmislena kako bi neka stranka, koja nema nikakve izvore prihoda osim donacija privatnih osoba, morala imati nekoliko zaposlenika kako bi ispunjavala formu i zahtjeve Državnog ureda za reviziju. Kako je nadalje navedeno, po kriterijima Državnog ureda za reviziju, svakom bi članu trebalo pisati potvrdu da je uplatio članarinu. Kakve to veze ima s državnom revizijom, državom ili zdravim razumom?

Kako je nastavno u Očitovanju navedeno, Državni ured za reviziju, kao državna revizija ima hrabrosti doći stranci koja nije primala ni euro javnog, tj. poreznog novca i ukazati na 50,00 eura donacije upisane u pogrešnu rubriku, dok istovremeno daje bezuvjetno mišljenje Hrvatskoj demokratskoj zajednici, ne primjećujući da predsjednik Hrvatske demokratske zajednice i drugi dužnosnici koriste državna prijevozna sredstva u stranačke svrhe (zrakoplov, automobile) – čime izravno nanose štetu proračunu Republike Hrvatske, ali Državni ured za reviziju to ne vidi. Nadalje se navodi da Državni ured za reviziju ne primjećuje ni korupciju u Jadroliniji, ni HEP-u, niti korumpiranje medija putem državnih tvrtki, što je temelj podivljale korupcije koja se u Republici Hrvatskoj događa.

Zaključno se u Očitovanju poziva Državni ured za reviziju da djeluje sukladno zakonima i da prestane zlonamjerno tumačiti zakonske odredbe.

U prilogu Očitovanja, dostavljen je ugovor o donaciji (iz srpnja 2023.) koji je nedostajao.

Revizija političke stranke Odlučnost i pravednost za 2023. obavljena je kao obvezna revizija u skladu s odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju te Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu. Revizije političkih stranaka (ovisno o godišnjim prihodima / vrijednosti imovine), kao i revizija godišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna obavljaju se svake godine, dok se revizije drugih subjekata (između ostalih, HEP, Jadrolinija) obavljaju u skladu s odredbama članka 19. Zakona o Državnom uredu za reviziju u opsegu predviđenom godišnjim programom i planom rada prema propisanim kriterijima. U nastavku se daje sljedeće obrazloženje.

Odredbama članka 53. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, propisano je da se revizija političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i nezavisnih vijećnika obavlja svake kalendarske godine za prethodnu godinu. Reviziju političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i nezavisnih vijećnika čiji su godišnji prihodi i vrijednost imovine, iskazani u godišnjim financijskim izvještajima, manji od 100.000,00 kn (13.272,28 eura) Državni ured za reviziju nije obavezan obavljati, a može je obavljati sukladno svojem planu i programu rada. Odredbama članka 54. navedenog Zakona, propisano je da izvješće o obavljenoj reviziji političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i nezavisnih vijećnika Državni ured za reviziju dostavlja Hrvatskom saboru do kraja tekuće godine za prethodnu godinu te objavljuje na mrežnim stranicama Državnog ureda za reviziju.

U skladu s odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora, Državni ured za reviziju obavlja reviziju u cilju stjecanja razumnog uvjerenja jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, kao i provjere usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastavljanja izvješća o obavljenoj reviziji.

Prema navedenom, Državni ured za reviziju ima zakonsku obvezu obavljanja revizije političkih stranaka. Uvidom u godišnje financijske izvještaje političke stranke Odlučnost i pravednost za 2023. (Obrazac PR-RAS-NPF) koji su dostavljeni Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja utvrđeno je da su prihodi za 2023. ostvareni u iznosu od 26.648,66 eura (što je više od zakonom propisanih 100.000,00 kn odnosno 13.272,28 eura), a rashodi u iznosu od 67.990,05 eura te Državni ured za reviziju ima zakonsku obvezu obaviti reviziju političke stranke Odlučnost i pravednost, neovisno o izvoru financiranja. Irelevantna je činjenica radi li se o javnom novcu, odnosno prihodima iz državnog proračuna ili proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave s obzirom na to da su odredbama članka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu jasno propisani mogući izvori financiranja političkih stranaka (*prihodi od imovine u svojem vlasništvu, članarine odnosno članskog doprinosa, izdavačke djelatnosti, dobrovoljnih priloga (donacija), prodaje propagandnog materijala, organiziranja stranačkih manifestacija te iz drugih zakonom dopuštenih izvora*), kao i da se navedena financijska sredstva mogu koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom.

Odredbama članka 8. Zakona o Državnom uredu za reviziju, propisano je da je revizija, u smislu navedenog Zakona, provjera dokumenata, isprava, izvješća, sustava unutarnjih kontrola, računovodstvenih, financijskih i drugih postupaka te drugih evidencija radi izražavanja mišljenja jesu li godišnji financijski izvještaji sastavljeni u skladu s mjerodavnim financijsko-izvještajnim i pravnim okvirom. Revizija je i postupak ocjenjivanja jesu li aktivnosti, financijske transakcije i informacije u svakom bitnom pogledu u skladu s mjerodavnim propisima kojima se uređuje poslovanje subjekta revizije. Također, propisano je i da je revizija postupak ocjenjivanja ostvaruju li se programi, projekti i aktivnosti subjekta revizije učinkovito odnosno prema načelima ekonomičnosti, djelotvornosti i svrsishodnosti i mogu li se poboljšati te da reviziji podliježu prihodi i rashodi, imovina i obveze, financijski izvještaji, financijske transakcije te programi, projekti i aktivnosti subjekta revizije.

Državni ured za reviziju ostaje kod svih naloga i preporuka danih u okviru točaka 1.1., 2.1., 3.1. i 4.1. Nalaza za 2023., za revizijom utvrđene nepravilnosti i propuste koje se odnose na djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje, računovodstveno poslovanje te prihode. Također, Državni ured za reviziju ostaje kod izraženih uvjetnih mišljenja o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja.

U vezi s navodima iz Očitovanja, a koji se odnose na izdavanje potvrde o uplati članarina ističe se da ova obveza proizlazi iz odredbi članka 20. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te članka 3. Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja, prema kojima su političke stranke dužne voditi evidenciju te izdavati potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa. Također, ni u jednom dijelu izvješća o obavljenoj reviziji političke stranke Odlučnost i pravednost nije naloženo niti preporučeno da bi navedena politička stranka trebala zaposliti, kako je u Očitovanju navedeno, nekoliko zaposlenika.

Na navode iz Očitovanja koji se ne odnose na izvješće o obavljenoj reviziji političke stranke Odlučnost i pravednost, Državni ured za reviziju se ne očituje.

Zaključno, napominjemo da Državni ured za reviziju svoj posao obavlja profesionalno u skladu sa Zakonom o Državnom uredu za reviziju, Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija i drugim propisima.